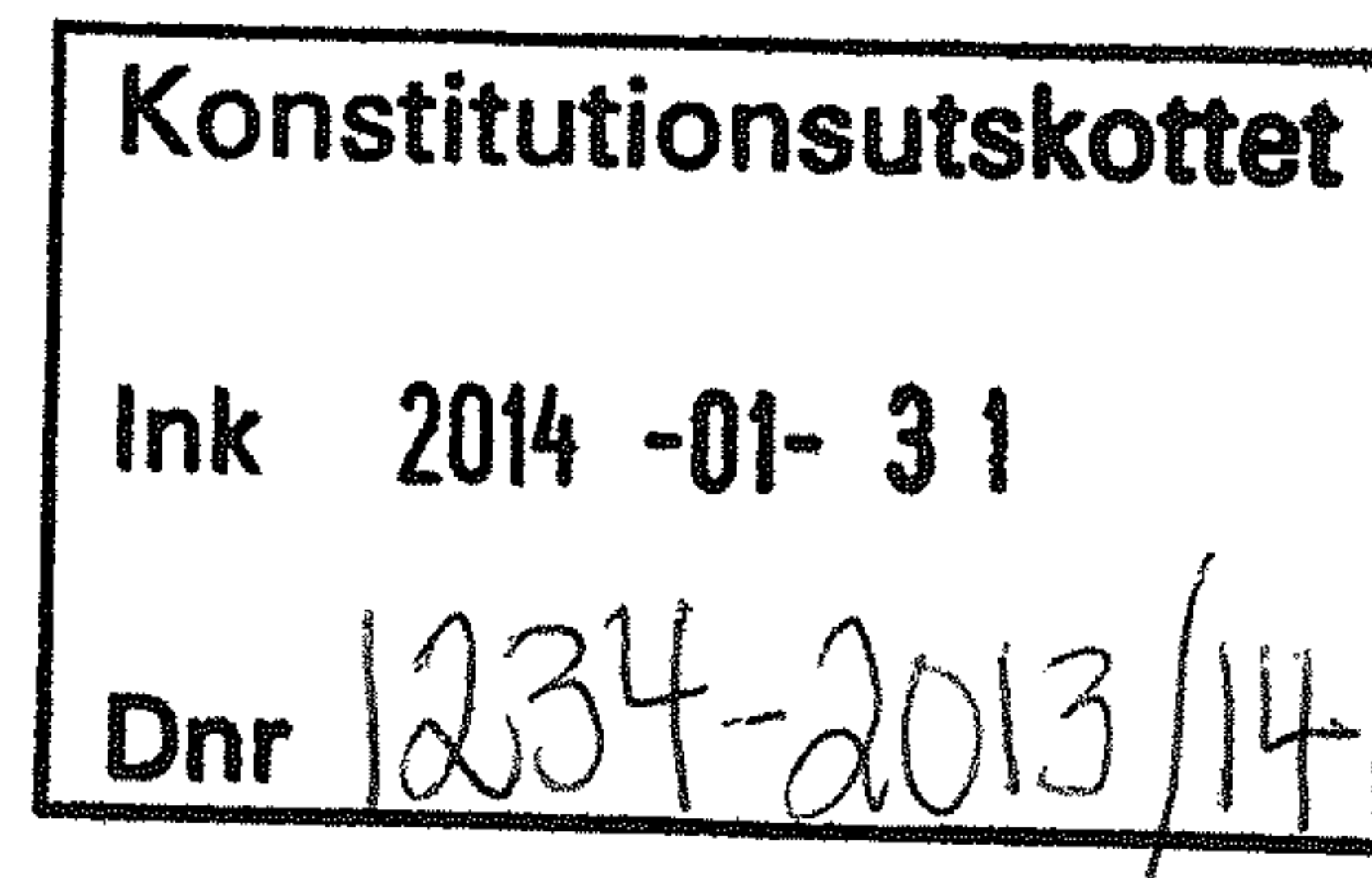

Stockholm 2014-01-31

Begäran om granskning av regeringens kontakter med Trafikverket angående genomförandet av järnvägsunderhåll.

Det finns allvarliga problem med säkerheten på den svenska järnvägen. Flera svåra incidenter har inträffat på kort tid. Ett flertal rapporter har pekat på brister eftersatt järnvägsunderhåll. Regeringen har under flera fått höjda anslag från Riksdagen för att se till att Trafikverket förstärker järnvägsunderhållet.

Men arbetet försvåras av att regeringen genomfört stora strukturförändringar i hur järnvägsunderhållet bedrivs.

”Under 2011 fastställde Trafikverket en beställar- och upphandlingsstrategi. Där framgår att målet för beställarrollen är att få mer nytta för pengarna genom ökad produktivitet, innovationsgrad och konkurrens i anläggningsbranschen. Arbetet innebär att Trafikverket som beställare ska skapa förutsättningar för ökad innovation och produktivitet. Trafikverket ska fokusera på anläggningarnas funktionalitet och egenskaper.”¹

Riksrevisionen har i sin granskning konstaterat att ”Regeringen vid den successiva omregleringen inte gjorde en tillräckligt ingående analys av nödvändiga förutsättningar för punktlighet på järnvägen”. Vidare anför riksrevisionen att ”Regeringen inte tillräckligt har ställt upp tydliga krav på en löpande återrapportering från Trafikverket och Transportstyrelsen”.

Den 27 september 2013 varslade det stora järnvägsunderhållsföretaget Infranord 400 personer om uppsägning på grund av bland annat vikande volymer. Då hade Infranord redan varslat 190 personer tio månader tidigare, i december 2012. Utöver varslen på Infranord har även ett antal mindre aktörer under fjolåret varslat omkring 150 personer under 2013. Det innebär att sedan december 2012, eller under tretton månader, har över 700 personer varslats inom järnvägsunderhållsbranschen.

Det paradoxala inträffar då att samtidigt som underhållsbehovet ökar och extra pengar skjutits till varslas personalen som ska utföra underhållet. Det är uppenbart att det finns ett styrningsproblem från regeringens sida. Införandet av beställare och utförarmodellen hos Trafikverket verkar inte ha följts av en förändring i hur regeringen följer upp verksamheten och styr myndigheten för att se till att regeringen

¹ Proposition 2013/14:1, 22 Kommunikationer, sid. 42

kan ta ett samlat ansvar för att järnvägsunderhållet kan ske i enlighet med det riksdagen beslutat.

I stället har regeringen prioriterat ökad konkurrens på järnvägen, det vill säga att fler tåg ska trafikera den redan nedslitna och överutnyttjade infrastrukturen. Det är en konstig prioritering att vi ska ha fler tåg att välja mellan som inte går i stället för att se till att de tåg som redan finns verkligen kan gå!

Jag vill mot denna bakgrund att konstitutionsutskottet granskar om regeringen har brustit i sin styrning och uppföljning av Trafikverkets arbete med järnvägsunderhållet och om de åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av uppföljningen har följt riksdagens beslut.

Anders Ygeman